

Maria Kalczyńska

Adnotowana bibliografia czasopism wydawanych przez mniejszość niemiecką w Polsce oraz organizacje współpracujące (1990-1999)

Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 3, 509-516

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

B I B L I O G R A F I E

Maria Kalczyńska

Adnotowana bibliografia czasopism wydawanych przez mniejszość niemiecką w Polsce oraz organizacje współpracujące (1990—1999)

Wprowadzenie

Rozpad systemu komunistycznego umożliwił mniejszościom narodowym zamieszkałym w Polsce stworzenie podstaw prawnych ich szerokiej działalności społeczno-politycznej. Po zalegalizowaniu w 1990 r. mniejszości niemieckiej w Polsce zaczęła ukazywać się prasa niemieckojęzyczna wydawana przez członków tej grupy narodowościowej oraz instytucje współpracujące. W 1990 r. pojawiły się jednocześnie na Warmii — „Masurische Storchenpost” (Olsztyn) jako organ Stowarzyszenia Mazurskiego, a na Śląsku — „Oberschlesische Nachrichten” — („Wiadomości Górnośląskie”) jako dodatek do dziennika regionalnego — „Trybuny Opolskiej” (Opole). W roku 1991 gazeta zmieniła tytuł na „Oberschlesische Zeitung” („Gazeta Górnośląska”), a w 1993 — „Schlesisches Wochenblatt” i wychodzi dziś jako oddzielne pismo — reprezentant ogólnopolskiego Stowarzyszenia Niemców w Polsce. Ogółem w Polsce w latach 1990—1999 odnotowano kilkanaście tytułów periodyków adresowanych do mniejszości niemieckiej. Większość z nich, poza centralnym tygodnikiem „Schlesisches Wochenblatt”, ma charakter i zasięg raczej lokalny; rozprowadzana jest bezpłatnie wśród członków danej organizacji¹.

Na Górnym Śląsku wśród wyróżniających się tytułów o proveniencji niemieckiej wymienić można wydawany od 1993 r. w Katowicach dwujęzyczny „Hoffnung”. Organ naczelny Niemieckiej Wspólnoty Roboczej Pojednanie i Przyszłość (NWRPiP) założonej i kierowanej przez Dietmara Brehmera oraz opolskie „Zeszyty Edukacji Kulturalnej Joseph von Eichendorff Konversationsorium/Hefte für Kulturbildung”. Periodyk związany jest z organizacją edukacyjną Konwersatorium im. Josepha von Eichendorffa, której założycielem, w 1993 r. był Fryderyk Kremser, po jego śmierci od 1995 r. kierownictwo

---

¹ Por. E. Miś, *Tygodnik Schlesisches Wochenblatt, w: Instytucje literacko-wydawnicze w kontaktach polsko-niemieckich. Stan i perspektywy badawcze*, pod red. M. Kalczyńskiej, Opole 2000, ss. 179—189; J. Glensk, *Organizowanie się mniejszości niemieckiej w latach 1989—1993 w świetle prasy regionalnej na Górnym Śląsku, w: Śląsk Opolski. Nadzieje i zagrożenia demokratycznych przemian*, pod red. M. Lisa, Opole 1994, ss. 76—88; tegoż, *Transformacja prasy mniejszości niemieckiej na Śląsku, w: 5-lecie transformacji mediów 1989—1994*, Warszawa 1995, ss. 225—231; J. Bierula, *Katalog prasy lokalnej województwa olsztyńskiego 1989—1996*, Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 1997, nr 4, ss. 629—655.

stowarzyszenia i redakcję czasopisma objął Adolf Kühnemann. W latach 1993—1999 wydano 24 numery czasopisma oraz kilka tytułów dwujęzycznych książek, popularyzujących wiedzę o regionie. Zasadą redakcji jest, aby obok autorów znanych publikować także teksty osób debiutujących. Ukazały się m.in. wydania książkowe prac: J. Scholtysska *Kronika Kamienia Śląskiego* (1994), K. Mientusa, *Zum 700-jährigen Besthen der Raschauer Pfarrgemeinde | Na 700-lecie parafii Raszowskiej* (1997), Maxa Rubena Guttmanna, *Beuthen O/S. Bytom. Kindheitserinnerungen. Wspomnienia z dzieciństwa* (1996), Josepha von Eichendorffa, *Poezje. Gedichte. Z życia nicponia*, przeł. Andrzej Lam (1997), Aloisa M. Koslera, *Unser Eichendorff | Nasz Eichendorff. Ein Lebensbild des Dichters. Szkic z życia poety* (1998), Hansa Niekrawtza, *Złoty klucz*, przeł. Andrzej Lam (1999)².

Wśród innych rozpoznanych śląskich inicjatyw wydawniczo-prasowych nie można pominąć działalności Stowarzyszenia Autorów i Twórców Mniejszości Niemieckiej w Polsce z siedzibą w Bytomiu (Gesellschaft Deutscher Autoren in Polen). Nakładem tegoż, oprócz systematycznie ukazującego się „Biuletynu”, wydano dwa tomy poezji autorów pochodzących ze środowiska mniejszości niemieckiej: *Gedichte in der Heimat — Wiersze stron rodzinnych* (1996), *Unsere Gedichte | Nasze wiersze* (1998)³. Wyboru tekstów obu edycji oraz opracowania całości dokonał Erhard Bastek, przewodniczący Stowarzyszenia oraz redaktor czasopisma „Oberschlesisches Bulletin”. Zbiory samorodnej twórczości niemieckich Ślązaków mogą być świadectwem zachowania ich świadomości narodowej⁴.

W grupie periodyków literackich jednym z lepiej redagowanych jest dwujęzyczny polsko-niemiecki magazyn „Die Fähre — Prom”. Wydawany jest od 1992 r. z inicjatywy działaczy Niemiecko-Polskiego Biura Literackiego Regionu Nadodrzańskiego. Pismo stało się forum programowo-kulturowym młodych literatów z Polski i Niemiec, pomiędzy którymi byli m.in.: Bronisław Słomka i Steffan Paltsch oraz Helmuth Preissler, Michael Jäschke, Bohdan Twardocheleb, Alfred Siatecki⁵.

Wśród odnotowanych w bibliografii periodyków uwzględniono ponadto liczne biuletyny wydawane przez m.in. przez Bibliotekę Centralną Caritas z siedzibą w Opolu⁶, DFK w Katowicach, Wrocławiu, Rudach, Stowarzyszenie Pielęgnowania Kultury i Sztuki Śląskiej w Łomnicy⁷, Stowarzyszenie Autorów i Twórców Mniejszości Niemieckiej w Polsce z siedzibą w Bytomiu.

W treści odnotowanych czasopism można znaleźć informacje o wydarzeniach z życia organizacji, stowarzyszeń i parafii katolickich. Ważnym materia-

2 J. Rostropowicz, *Konwersatorium im. Josepha von Eichendorffa*, w: *Institucje literacko-wydawnicze*, ss. 196—200.

3 W 2000 r. ukazał się kolejny tomik poezji.

4 E. Bastek, *Stowarzyszenie Autorów i Twórców Mniejszości Niemieckiej w Polsce*, w: *Institucje literacko-wydawnicze*, ss. 156—158.

5 Por. *Mały jubileusz*, „Die Fähre”, 1997, nr 6.

6 W. Globisch, J. Pixa, *Tradycja i współczesność bibliotek kościelnych na Śląsku*, w: *Institucje literacko-wydawnicze*, ss. 126—131.

7 I. Gräfin von Pfeil, *Verein zur Pflege schlesischer Kunst und Kultur*, *ibidem*, ss. 190—193.

łem uzupełniającym są wszelkiego rodzaju kalendaria i sprawozdania roczne. Sporo miejsca zajmują pozycje literackie: opowiadania, wiersze, fragmenty prozy. Najczęściej są to przedruki z tekstów autorów niemieckich lub próby rodzimych twórców, często pisane w języku niemieckim lub gwarą. Wartościowym poszerzeniem zakresu tematycznego periodyków są dodatki — wymienione wyżej wydawnictwa książkowe, które bardzo często reklamuje się i omawia na łamach macierzystego czasopisma. Wśród autorów tych publikacji znajdują się członkowie i sympatycy organizacji oraz klasycy należący do kręgu kultury niemieckiej (najczęściej J. von Eichendorff).

Symptomatyczne dla kadry zatrudnionej w redakcjach prasowych omawianych wydawnictw mniejszości niemieckiej jest to, iż oprócz miejscowych — występują często osoby przyjeżdżające bądź delegowane na jakiś czas z Niemiec. Z informacji działaczy organizacji mniejszości niemieckiej w Polsce wynika, iż stałą bolączką pozostaje brak przygotowanych i wykształconych młodych ludzi chcących pracować przy wydawaniu czasopism i biuletynów⁸.

Uzupełnieniem dla odbiorców czytających prasę w języku niemieckim są kolportowane bez przeszkód w Polsce, popularne w Niemczech, m.in. „Auslandskurier”, „Die Zeit”, „Fokus”, „Schlesische Nachrichten” i polsko-niemiecki „Dialog”.

Wymienione w bibliografii periodyki dotowane są przede wszystkim przez sponsorów niemieckich (fundacje, konsulaty, instytucje sympatyzujące oraz osoby prywatne) i rozsyłane członkom poszczególnych organizacji mniejszości niemieckiej bezpłatnie. W obiegu i kolportażu ogólnopolskim znajduje się jedynie „Schlesisches Wochenblatt” wspierany także przez administrację polską.

Wydaje się, iż w miarę rozszerzania się znajomości języka niemieckiego liczba publikacji prasowych powinna wzrosnąć. W 2000 r. rozpoczęto na Śląsku kolportaż nowego tytułu „Schlesien Heute”, którego współwydawcami są dziennikarze ze Śląska.

W poniższej tabeli ujęto wielkość subwencji, jaką w latach 1991—1998 przeznaczał rząd polski na wydawnictwa mniejszości niemieckiej w Polsce.

Wykaz periodyków finansowanych z budżetu Departamentu Kultury Mniejszości Narodowych w latach 1991—1998 (w tys. PLN)

Tytuł	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Schlesisches Wochenblatt	10,8	4,00	7,20	67,32	105,00	140,00	180,00	200,00
Hoffnung	—	—	30,30	6,00	22,00	14,00	10,00	12,00
Zeszyty Edukacji Kulturalnej	—	—	2,00	4,00	4,00	14,00	10,00	12,00
Masurische Storchenpost	0,60	—	3,60	3,00	5,00	8,00	10,00	12,00
Mitteilungsblatt	—	—	—	—	—	—	5,60	11,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury Mniejszości Narodowych MKiDN w latach 1991—1998.

⁸ „większość młodzieży woli po skończeniu nauki — studiów wyjechać do Niemiec, niż zajmować się upowszechnianiem kultury niemieckiej w Polsce — największym problemem dla nas jest brak wykształconych, młodych ludzi chcących kontynuować nasze dzieło — problemem społecznym mniejszości niemieckiej jest brak inteligencji” — na podstawie informacji G. Oltera ze Związku Mniejszości Niemieckiej, Gdańsk, kwiecień 1999.

Zestawienie bibliograficzne*

W zestawieniu uwzględniono 20 ważniejszych tytułów pism wydawanych w języku niemieckim i polskim przez organizacje mniejszości niemieckiej w Polsce oraz instytucje współpracujące.

W opisie przyjęto następujący układ: 1. Tytuł i podtytuł, 2. Miejsce i czas ukazywania się, 3. Częstotliwość, 4. Redaktor naczelny, 5. Współpracownicy, 6. Wydawca, 7. Drukarnia, 8. Nakład, 9. Format i szata graficzna, 10. Zawartość, 11. Cena, 12. Dodatki, 13. Język publikacji, 14. Uwagi (dotacje, nr indeksu).

1. **Biuletyn Bibliotek Caritas**
2. Opole 1992 —
3. miesięcznik
4. Józef Pixa — koordynator bibliotek Caritas
5. Ks. Wolfgang Globisz
6. Caritas Diecezji Opolskiej. Biblioteka centralna w Opolu
7. druk komputerowy
8. 100 egz.
9. 15 cm × 22 cm, 4 ss., szata graficzna czarno-biała, il., fot.
10. Śląscy pisarze, nowe książki, kalendarium wydarzeń Bibliotek Caritas
11. bezpłatny
12. brak
13. polski

1. **Bulletin. Kultur- und Informations des Deutschen Freundschaftskreises im Bezirk Kattowitz — Sitz Ratibor**
2. Racibórz 1991 —
3. miesięcznik
4. Joachim Ottlik
5. Dr. Josef Gonschior, Jens Reufsteck, Urban Beckmann
6. DFK — Bezirk Kattowitz
7. DFK — Bezirk Kattowitz
8. 500 egz.
9. 22 cm × 31 cm, 8—10 ss., szata graficzna czarno-biała, papier gazetowy, il., fot.
10. Kurz notiert, gut informiert, Kultur- und Informationsbulletin
11. bezpłatny
12. brak
13. niemiecki

1. **Danziger Nachrichten [Biuletyn Informacyjny ZMN]**
2. Gdańsk 1992—1996
3. nieregularnie
4. Thomas C. Narloch
5. Michael Wojtkiewicz, Gregor S., Isabella Gogolewski, Gerhard Olter, Ulrich Neubauser, Sigmund Poglettke, Irena Strzemecka
6. Związek Mniejszości Niemieckiej w Gdańsku
7. powielacz ręczny
8. 100—500 egz.
9. 29 cm × 21 cm [12—14 ss.], szata graficzna czarno-biała
10. Danziger Nachrichten, Geschichte des DFK, Kampf um die Junge, Deutsche Minderheit in Danzing, Bitte Lacheln
11. bezpłatny
12. brak
13. niemiecki

1. **Elchbote**
2. Olsztyn 1993—1995(?)
3. dwutygodnik [nieregularnie]
4. Hildegunde Gabriele Butryn
5. brak danych
6. Deutsche Gesellschaft „Elch”
7. powielacz ręczny
8. [200 egz.]
9. 29 cm × 21 cm, 4—8 ss.; szata graficzna czarno-biała
10. kronika działalności Stowarzyszenia
11. bezpłatny
12. brak
13. niemiecki

* Bibliografia ma charakter otwarty, dlatego też z wdzięcznością przyjęte zostaną wszelkie ewentualne uwagi, korekty i uzupełnienia przesłane pod adresem autorki: PIN Instytut Śląski, 45-415 Opole, ul. Piastowska 17 lub e-mail: maria@atol.com.pl

1. **Die Fähre — Prom. Deutsch-Polnische Literatur und Kulturmagazin**
  2. Frankfurt/Oder — Gorzów Wielkopolski 1992 —
  3. dwa razy w roku
  4. Bronisław Słomka, Steffan Peltsch
  5. Bronisław Słomka, Steffan Peltsch
  6. Niemiecko-Polskie Biuro Literackie Regionu Nadodrzańskiego, Stowarzyszenie Literackie PROM
  7. Max—PRINT Gorzów Wlkp.
  8. [500] egz.
  9. 21 cm × 29,5 cm, 80 ss., oprawa kolor, szata graf. czarno-biała, il.
  10. fragmenty powieści, poezje, kronika, recenzje
  11. abonament roczny 25 DM
  12. sympozja i spotkania literackie, seria „Frankfurter Blätter”
  13. niemiecki i polski
  14. ISSN 0948—3101
1. **Die Heimatkirche. Informationen der Seelsorge für die Minderheiten in den Diözesen Oppeln-Gleiwitz**
  2. Kolonowskie 1995 —
  3. dwumiesięcznik
  4. pf. Wolfgang Globisch
  5. jw.
  6. Kolonowskie — W. Globisch
  7. powielacz ręczny
  8. kilkaset egz.
  9. 16 cm × 23 cm, 8—10 ss., szata graficzna czarno-biała, rys.
  10. wywiady, recenzje książek, informacje z życia mniejszości niemieckiej w diecezji opolskiej i gliwickiej
  11. bezpłatny
  12. brak
  13. niemiecki
1. **Gleiwitzer Rundblick**
  2. Gliwice 1998 —
  3. dwumiesięcznik
  4. Wolfgang Bukowski, Rudolf Kalka
  5. j.w.
  6. W. Bukowski
  7. druk komputerowy
  8. 350 egz.
9. 21 × 23cm, 8—10 ss., szata graficzna czarno-biała, fot.
  10. przedruki z „Nowin Gliwickich”, sylwetki gliwiczian, relacje z imprez i uroczystości obchodzonych w regionie, żarty, horoskop, itp.
  11. bezpłatny, rozsyłany do Niemiec, Austrii, Warszawy
  12. brak
  13. niemiecki
1. **Gruss aus Lomnitz / Pozdrowienia z Łomnicy**
  2. Łomnica 1998 —
  3. rocznik
  4. zespół
  5. Ingeborg Gräfin von Pfeil Christian Wittwer, Horst Berndt
  6. Stowarzyszenie Pielęgnowania Kultury i Sztuki Śląskiej
  7. druk komputerowy
  8. kilkaset egz.
  9. 30 cm × 21 cm, 6 ss., szata graficzna czarno-biała
  10. Sprawozdanie roczne z pracy Stowarzyszenia, program imprez, omówienie projektów i celów działania na nowy rok
  11. bezpłatny
  12. foldery krajoznawczo-informacyjne
  13. niemiecki i polski
1. **Die Heimatbrücke. Goldaper Heimatbrief**
  2. Gołdap 1998
  3. kwartalnik
  4. zespół [brak danych, teksty bez podpisu]
  5. DFK Gołdap
  6. wydaw. przy współpracy instytucji w Niemczech
  7. brak danych
  8. brak danych
  9. 21 cm × 29,5 cm, 40 ss., szata graficzna kolor, papier kreda
  10. artykuły informacyjne z życia organizacji, z historii Prus, kroniki fotograficzne, kroniki rodzinne
  11. bezpłatny
  12. brak
  13. niemiecki
1. **Hoffnung (Nadzieja). Die Deutsche Zeitschrift in Oberschlesien. Czasopismo Niemców**

514 Bibliografia czasopism mniejszości niemieckiej w Polsce

- na Górnym Śląsku. Zeitschrift der Deutschen in Polen — Czasopismo Niemców w Polsce
2. Katowice 1993 —
  3. miesięcznik, nieregularnie
  4. Dietmar A. Brehmer
  5. Dominika Bulla, Daniel Tresenberg, Eugenia Pazur, Georg Frey, Isabella Ullman-Pischka
  6. Niemiecka Wspólnota Robocza „Pojednanie i Przyszłość”
  7. Oryx-Press Sosnowiec—Zabrze, „Tom” Katowice
  8. 7—8 tys. egzemplarzy
  9. 32 cm × 44 cm, szpalty, 8—10 ss., szata graficzna kolor, il., fot.
  10. Politik-Journal, Kurze Nachrichten, Zum Thema, Diese seite redigieren unsere Leser, Z notatnika reportera, In Oberschlesien — Na Śląsku, Łosprowki starego Karlusa, Antek und Franzek in O/S wspomnienia, opowiadania, poezje
  11. 4.000 zł/ 80 gr.; 1 DM/ 1,20 zł—1,50 zł
  12. brak
  13. niemiecki i polski
  14. Nr indeksu: 323047, ISSN 1234—589X, dotacja MKiDN
1. Joseph von Eichendorff Konwersatorium — Zeszyty Edukacji Kulturalnej — Hefte für Kulturbildung. (Kwartalnik Zeszyty Oświatowe: 1993, nr 1)
  2. Opole 1993 —
  3. kwartalnik
  4. do 1995: Fryderyk Kremser, dalej Adolf Kühnemann
  5. K. Cholewa, W. Globisch, J. Rostropowicz, J. Młynarski (oprac. graficzne)
  6. Konwersatorium im. Josepha von Eichendorffa. Wydawnictwo Instytut Śląski Sp. z o.o. w Opolu, od 1999: Uniwersytet Opolski
  8. 1000 egz.
  9. 15 cm × 22,5 cm, 67 ss., szata graficzna czarno-biała, okładka kolor, papier twardy
  10. eseje historyczne, poezje, opowiadania, il., fot.
  11. 5,00 zł
  12. wydawnictwa książkowe
  13. niemiecki i polski
  14. dotacje: Konsulat Generalny RFN, Wrocław; MKiDN — biuro ds. mniejszości
1. Masurische Storchenpost (Mazurska Poczta Bociania)
  2. Olsztyn 1990 —
  3. miesięcznik
  4. Tadeusz Siegfried Willan
  5. Krystyna Binek, Ursula Twardy, Hildegard Rauschenbach, Renata Schumann
  6. Stowarzyszenie Mazurskie członek FUEV
  7. Firma Bartex 2
  8. ok. 700 egz.
  9. 15,5 cm × 22 cm, 43 ss., szata graficzna czarno-biała, oprawa kolor
  10. informacja o działalności Stowarzyszenia, fragmenty prozy, listy od czytelników, wywiady z Warmiakami, poezje
  11. w prenumeracie 40 zł miesięcznie
  12. numery specjalne
  13. niemiecki
  14. dotacje: MKiDN, Niemiecki Konsulat Generalny w Gdańsku
1. Mitteilungsblatt der deutschen Minderheit in dem Bezirk Ermland und Masuren [od 1994: Mitteilungsblatt der deutschen Minderheit; 1997—1999: Mitteilungsblatt der deutschen Minderheit in den Bezirken Allenstein, Suwalki, Elbing]
  2. Olsztyn 1994 —
  3. miesięcznik
  4. Lech Kryszalowicz; od 1999, nr 2: Ewa Konieczpolska, Joachim Salewski, Andre Schneider; od 1995, nr 5: Ewa Kordaczuk, Elisabeth Kallenbach, Joachim Salewski; 2000, nr 9: Ewa Kordaczuk, Uwe Hahnkamp, Joachim Salewski
  5. zespół
  6. Związek Stowarzyszeń Ludności Niemieckiej w Byłych Prusach Wschodnich
  7. Zakład „Algraf” Biskupiec
  8. ok. 1000 egz.
  9. 22 cm × 31 cm, 12 ss., szata graficzna kolor, il., fot.
  10. informacje kulturalne, z życia DFK na Warmii i Mazurach, korespondencje, biografie Warmiaków, przedruki z „Gazety Wyborczej”, ogłoszenia drobne
  11. bezpłatny
  12. brak
  13. niemiecki i polski
  14. ISSN 1233—2151

1. **Niederschlesisches Informationsblatt. Zeitschrift der Deutschen Sozial-Kulturellen Gesellschaft in Breslau**
  2. Wrocław 1998 —
  3. kwartalnik
  4. kolegium redakcyjne: Irene Lipmman, Friedrich Petrach, Eva Jakubek
  5. Gerhild Bär, Joachim Lukas, Astrid Przybytek
  6. Deutsch Sozial-Kulturelle Gesellschaft in Breslau
  7. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe WERK s.c. Wrocław
  8. 500 egz.
  9. 23 cm × 31 cm, 12—14 ss., szata graficzna czarno-biała, fot., il.
  10. przegląd polityczny, informacje z działalności DSKG, wiadomości historyczne, kulturalne, religijne, socjalne, kącik poetycki
  11. bezpłatny
  12. brak
  13. niemiecki
1. **Oberschlesisches Bulletin**
  2. Bytom 1993 —
  3. dwumiesięcznik [nieregularnie]
  4. Erhard Bastek
  5. współpracownicy Stowarzyszenia Autorów i Twórców Mniejszości Niemieckiej w Polsce
  6. Stowarzyszenie Autorów i Twórców Mniejszości Niemieckiej w Polsce
  7. powielacz ręczny
  8. 50—100 egzemplarzy
  9. 23 cm × 32 cm, 4—6 ss., szata graficzna czarno-biała
  10. Komentaryj, Bundestagswahlen, Gedichtband, Vortragszyklus, Literarisches
  11. bezpłatny
  12. brak
  13. niemiecki
  14. dotacje: Konsulat Generalny RFN we Wrocławiu
1. **Osteroder Rundbrief. Zeitung der Deutschen Gesellschaft „Tanen“ in Ostróda**
  2. Ostróda 1992—1994
  3. miesięcznik
  4. Józef Lamcho
  5. zespół
6. Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Jodły” w Ostródzie
  7. brak danych
  8. 100 egzemplarzy
  9. brak danych
  10. brak danych
  11. bezpłatny
  12. brak
  13. niemiecki
  14. pismo środowiskowe wydawane równolegle przez mniejszość niemiecką w Ostródzie
1. **Pomeranus — Informationsblatt**
  2. Szczecin 1991 —
  3. dwumiesięcznik [nieregularnie]
  4. Alfons Bobek
  5. Brigitte Kipper, W. H. Bretz, Kerstin Husemann.
  6. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Szczecinie
  7. Powielacz ręczny
  8. ok. 200 egzemplarzy
  9. 23 cm × 32cm, 6 ss., szata graficzna czarno-biała
  10. Führungswechsel im Bezirk Stettin, Der „Pomeranus ist wieder da”, Spiel-Spass und Schilttenfahrt, Studienfahrt, Deutsch-Polnische Konferenz
  11. bezpłatny
  12. brak
  13. niemiecki
1. **Schlesien Report**
  2. Kadłub k. Strzelec Opolskich 1991—1993
  3. miesięcznik
  4. Schlesien Radio, Torsten Paproth
  5. Henryk Griner, Joanna Niedziela, Josef Kirst
  6. Deutscher Freundschaftskreis Gemeindegruppe Gross Strehlitz Land
  7. Schlesien Radio Hausdruck Kadłub
  8. 1500 sztuk
  9. 31 cm × 22 cm, 16 ss., szata graficzna czarno-biała, il., fot.
  10. Schlesienpolitik, Zeitgeschichte, Aktuell, Kommentar, aus Europa vorn Aktuell, Deutsche Welle-Deutsches Programm, Preisrätsel
  11. 1,50 DM lub 2,5 zł
  12. brak
  13. niemiecki
  14. nr indeksu 375861

1. **Schlesisches Wochenblatt.** Zeitung der Deutschen in der Republik Polen; wcześniej: Oberschlesische Nachrichten — Wiadomości Górnośląskie — jako dwutygodnik dodatek do „Trybuny Opolskiej” od kwietnia 1991 samodzielna gazeta — Oberschlesische Zeitung — Gazeta Górnośląska: od 1995: Schlesisches Wochenblatt — tygodnik ogólnopolski
  2. Opole 1990 —
  3. tygodnik od 1993 —
  4. Andrzej Kracher, od 1998 Engelbert Miś
  5. Krzysztof Cholewa, Wojciech Drozdowski, Andrzej Kracher, Piotr Madajczyk, Engelbert Miś
  6. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim
  7. Silesiapress Sp. z o.o. — Słowo Druk Sp. z o.o.
  8. 7000—10 000 egz.
  9. 30 cm × 43 cm, 16 ss., papier gazetowy, szpalty, fot. kolor
  10. Z Europy— Aus Europa (komentarz prof. G. Bartodzieja), informacje niemiecko-polskie polityczne i lokalne, komentarz od redaktora naczelnego, felieton w gwarze śląskiej Krystofka, kącik historyka, Wort zum Sonntag, coś dla najmłodszych — kinderseite, dobre rady — die gute Rat, kącik zdrowia — die Gesundheitsecke, reklamy, sport, horoskop — Wochenhoroskop
  11. 1,00 zł
  12. od 1998: niemieckojęzyczny dodatek telewizyjny programów RFN (Das Fernsehmagazin Ihre Zeitung)
  13. niemiecki i polski
  14. ISSN 1234—3102, dotacje: MKiDN
1. **Thorne Bote — Goniec Toruński**
  2. Toruń 1996 —
  3. półrocznik
  4. Adam Sut
  5. Martin Daliga, Martin Dekowski, Rafael Ruminski, Justyna Strochschein
  6. Zarząd Stowarzyszenia Ludności Pochodzenia Niemieckiego w Toruniu
  7. druk komputerowy
  8. [500 egz.]
  9. 30 cm × 21 cm, 12 ss., szata graficzna czarno-biała
  10. informacje o działalności Stowarzyszenia, poezje, opowiadania, wiadomości kulturalne, program kin, teatru, recenzje książek itp.
  11. abonament roczny dla członków Stowarzyszenia
  12. brak
  13. niemiecki
1. **Unser Rauden**
  2. Rudy 1996 —
  3. miesięcznik
  4. brak danych
  5. brak danych
  6. DFK w Rudach
  7. DFK w Rudach, druk kserograficzny
  8. [200—500 egz.]
  9. 22 cm × 26 cm, 16 ss., szata graficzna czarno-biała, il., fot.
  10. informacja o działalności DFK, opowiadania, poezja
  11. bezpłatny
  12. brak
  13. niemiecki